

KOMISIJA ZA RAČUNOVODSTVO I REVIZIJU
BOSNE I HERCEGOVINE

ISPIT ZA STJECANJE PROFESIONALNOG ZVANJA
CERTIFICIRANI RAČUNOVOĐA
(ISPITNI TERMIN: NOVEMBAR/STUDENI 2025. GODINE)

PREDMET 6:
PRIMJENA UPRAVLJAČKOG RAČUNOVODSTVA

I – TEST PITANJA

1. Tradicionalni zadaci upravljačkog računovodstva su:

- a) računovodstveno planiranje i računovodstvena kontrola (operativno planiranje i kontrola), prema konceptu inkrementalnog planiranja (na bazi prethodnih ostvarenja)
- b) identifikaciju stanja i perspektiva konkurencije i perspektiva preduzeća u odnosu na konkurenciju
- c) mjerenja organizacionih, divizionálnih i odjeljenskih ostvarenja
- d) podršku poslovnom odlučivanju (računovodstvena cost-benefit analiza), u vezi sa efikasnošću korištenja raspoloživih resursa (npr. definisanje proizvodnog miksa i prodajnih cijena).

2. Za potrebe obračuna proizvodnih troškova u masovnoj proizvodnji, koristi se podjela na:

- a) direktne i indirektne troškove
- b) troškove direktnog materijala i troškove konverzije
- c) zajedničke i odvojive troškove
- d) varijabilne i fiksne troškove

3. Neotklonjiv (nenadoknativ, potonuli) trošak je:

- a) dio neizbježivih troškova
- b) irelevantan sa stanovišta poslovnog odlučivanja
- c) uzrokovan prethodnim ugovorenim isporukama od dobavljača
- d) taj rashod nije trošak

4. Bilans uspjeha sastavljen prema metodologiji vrednovanja zaliha učinaka po varijabilnim troškovima podrazumijeva da se proizvodna cijena koštanja sastoji od:

- a) zbira jediničnih varijabilnih i jediničnih fiksnih troškova
- b) zbira jediničnih varijabilnih proizvodnih i jediničnih varijabilnih neproizvodnih troškova
- c) jediničnih fiksnih troškova
- d) jediničnih varijabilnih proizvodnih troškova

- 5. Razlika u poslovnim rezultatima uzastopnih obračunskih perioda, utvrđenim po varijabilnom obračunu, dobija se kao:**
- a) razlika kontribucionog rezultata i fiksnih troškova
 - b) proizvod razlike prodajne cijene i jediničnih varijabilnih troškova i razlike u obimu prodaje
 - c) razlike fiksnih troškova u krajnjim u odnosu na fiksne troškove početnih zaliha gotovih proizvoda
 - d) razlike fiksnih troškova u proizvedenim količinama u odnosu na fiksne troškove u prodatim količinama.
- 6. Prednost metoda bilansiranja rezultata po metodologiji troškova prodatih proizvoda je, između ostalog, da:**
- a) se koristi za ekonomske analize zasnovane na rentabilnosti
 - b) je jednostavan, automatski se izvodi iz finansijskog računovodstva
 - c) se rezultat može dobiti i bez popisa (inventara)
 - d) je primjenjiv u kraćim obračunskim periodima
- 7. Za potrebe definisanja proizvodnog/prodajnog asortimana ključni kvantitativni pokazatelj je:**
- a) jedinični poslovni rezultat za pojedinačne učinke
 - b) poslovni rezultat (marža) po jedinici ograničenog resursa
 - c) kontribicioni rezultat (marža) po jedinici ograničenog resursa
 - d) operativni rezultat (marža) po jedinici ograničenog resursa
- 8. Za formulisanje fleksibilnog budžeta potrebni su podaci o:**
- a) planskoj prodajnoj cijeni po jedinici outputa
 - b) planskim varijabilnim troškovima po jedinici outputa
 - c) stvarnoj količini outputa
 - d) planiranim fiksnim troškovima
- 9. Iznos odstupanja u efikasnosti korištenja baze za alokaciju kod varijabilnih indirektnih troškova:**
- a) dobije se tako što se utvrdi razlika između proizvoda stvarne stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i stvarnog utroška baze za alokaciju i proizvoda planske stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i stvarnog utroška baze za alokaciju
 - b) dobije se tako što se utvrdi razlika između proizvoda planske stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i stvarnog utroška baze za alokaciju i proizvoda planske stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i planskog jediničnog utroška baze za alokaciju i stvarnog outputa
 - c) dobije se tako što se utvrdi razlika između proizvoda stvarne stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i stvarnog utroška baze za alokaciju i proizvoda planske stope za alokaciju varijabilnih indirektnih troškova i planskog utroška baze za alokaciju dozvoljenog za stvarni output
 - d) ne postoji

10. Analizom pozitivnog odstupanja u efikasnosti korištenja direktnog materijala mogu se utvrditi sljedeći razlozi:

- a) menadžer nabavke je kupio manje kvalitetan materijal
- b) menadžer nabavke je bio uspješan u dogovaranju rokova isporuke
- c) menadžer nabavke je dobio povoljnu cijenu ali za veću količinu materijala nego što je planirana
- d) dodatna obuka radnika u proizvodnji je uticala na manju potrošnju materijala

11. Statički budžet je koristan kada:

- a) troškovi značajno variraju sa obimom proizvodnje
- b) obim aktivnosti ostaje nepromijenjen
- c) se radi analiza tačke pokrića
- d) menadžment koristi ABC metodu

12. Fleksibilni budžet uključuje:

- a) samo fiksne troškove
- b) prilagođavanje budžeta stvarnom obimu proizvodnje ili prodaje
- c) samo varijabilne troškove
- d) samo troškove po jedinici

13. Koje od navedenih nije komponenta ukupnog odstupanja troškova?

- a) odstupanje količine
- b) odstupanje poreza
- c) odstupanje cijene
- d) odstupanje efikasnosti

14. Trošak električne energije u proizvodnji je najčešće:

- a) fiksni i direktni
- b) varijabilni i indirektni
- c) varijabilni i direktni
- d) fiksni i indirektni

15. Indirektni troškovi su također poznati kao:

- a) opći troškovi
- b) glavni troškovi
- c) prelazni troškovi
- d) granični troškovi

16. Koja od sljedećih tvrdnji predstavlja osnovnu pretpostavku CVP analize?

- a) varijabilni troškovi se povećavaju nelinearno sa obimom proizvodnje
- b) prodajna cijena po jedinici ostaje konstantna bez obzira na obim prodaje
- c) fiksni troškovi rastu sa većim obimom proizvodnje
- d) varijabilni troškovi se ne mijenjaju po jedinici, ali ukupno ostaju isti

17. Ako se fiksni troškovi povećaju, tačka pokrića će:

- a) povećati se
- b) ostati nepromijenjena
- c) smanjiti se
- d) približiti nuli

18. Kod tradicionalnog sistema obračuna troškova, alokacija troškova se najčešće vrši na osnovu:

- a) jednog kriterija kao što su sati rada ili mašinski sati
- b) broja gotovih proizvoda
- c) neto dobiti
- d) godišnjih zaliha

19. Kod ABC sistema, troškovi se alociraju na proizvode na osnovu:

- a) jedinica proizvoda
- b) sati rada
- c) aktivnosti koje proizvodi koriste
- d) veličine narudžbe

20. Cilj savremenih sistema obračuna troškova je:

- a) smanjenje poreza
- b) preciznije prikazivanje troškova i pomoć u odlučivanju
- c) evidencija samo fiksnih troškova
- d) izrada godišnjeg budžeta

II – ZADACI

Zadatak broj 1

Rezultat poslovanja preduzeća za proizvodnju video opreme za 2023. godinu prikazan je u sljedećem pregledu:

Bilans uspjeha (u n.j.)		
Prihodi:		3.000.000
Prodaja video opreme	2.000.000	
Ugovori o održavanju video opreme	1.000.000	
Troškovi prodatih proizvoda		1.400.000
Bruto dobitak (marža)		1.600.000
Troškovi perioda (operativni):		500.000
Marketing	180.000	
Distribucija	100.000	
Postprodajni servisi	50.000	
Administracija	170.000	
Poslovni dobitak		1.100.000

U preduzeću pripremaju planski bilans uspjeha za 2024. godinu, imajući na umu sljedeće informacije:

1. Očekuje se povećanje prodajnih cijena video opreme za 20%, dok će cijene za usluge održavanja prodatih proizvoda ostati nepromijenjene.
2. Očekuje se povećanje u količini prodaje video opreme za 10%, uz istovjetno (10%) povećanje potpisanih ugovora za održavanje prodane video opreme.
3. Očekuje se da troškovi prodatih jedinica budu smanjene za 5% zbog učinjenih tehnoloških poboljšanja u procesu.
4. Očekuje se smanjenja troškova marketinga za 10%.
5. Troškovi distribucije će varirati u skladu sa brojem prodatih jedinica.
6. Dvije tehnike održavanja će biti dodate ukupnim troškovima u iznosu od 30.000 n.j. za koje se predviđa da će biti dovoljne za platu i troškove putovanja. Cilj je da se poboljšaju usluge kupcima i da se smanji vrijeme reakcije na poziv za popravke.
7. Očekuje se da će administrativni troškovi biti povećani za 5%.

Preduzeće posluje bez početnih i bez krajnjih zaliha gotovih proizvoda.

I. Planski poslovni rezultat za 2024. godinu na bazi inkrementalnog pristupa planiranju (planiranje na bazi prethodnih ostvarenja) iznosi: (20 bodova)

- a) 1.746.500 n.j.
- b) 1.857.750 n.j.
- c) 1.879.500 n.j.
- d) 1.785.250 n.j.

Dokaz:

II. Uz pretpostavku da se u 2024. godini očekuje prodaja od 700.000 gotovih proizvoda, te da su početne zalihe za taj obračunski period 25.000 komada, dok su ciljne krajnje zalihe 16.000 komada, plan proizvodnje bi iznosio: (5 bodova)

- a) 691.000 kom.
- b) 709.000 kom.
- c) 716.000 kom.
- d) 725.000 kom.

Dokaz:

III. Ako je za proizvodnju jednog komada gotovih proizvoda izračunatog u drugom dijelu zadatka potrebno 0,4 kilograma određene sirovine (direktan materijal), pri čemu su krajnje zalihe 2023. godine za analiziranu sirovinu iznosile 1.650 kilograma, te da su ciljne krajnje zalihe planskog perioda (2024. godinu) planirane u visini od 1.400 kilograma plan nabavke direktnog materijala bi iznosio: (5 bodova)

- a) 286.150 kg
- b) 289.750 kg
- c) 276.150 kg
- d) 283.350 kg

Dokaz:

Zadatak broj 2

Preduzeće **TermoLux** proizvodi električne grijalice. Proizvodni indirektni troškovi (varijabilni i fiksni) raspodjeljuju se po jedinici proizvoda koristeći **planirane sate sklapanja**.

- planirano vrijeme sklapanja jedne jedinice: **2 sata**
- planirana varijabilna stopa po satu: **90 KM**
- planirani broj proizvedenih jedinica u mjesecu maju: **6.000 komada**
- planirani fiksni proizvodni indirektni troškovi: **1.080.000 KM**

U mjesecu maju/svibnju su:

- stvarno proizvedeno: **5.500 jedinica**
- stvarni sati sklapanja: **11.500 sati**
- stvarni varijabilni troškovi: **1.035.000 KM**
- stvarni fiksni troškovi: **1.120.000 KM**

Potrebno je:

- a) **Uraditi analizu odstupanja varijabilnih proizvodnih indirektnih troškova za mjesec maj/svibanj.** (15 bodova)
- b) **Uraditi analizu odstupanja fiksnih proizvodnih indirektnih troškova za mjesec maj/svibanj.** (15 bodova)